

на заседанието на Режисьорския съвет, състояло се на 3.II.1953 г. в присъствието на др. др. Н. Зидаров, Ф. Филипов, Н. О. Масалитинов, Ст. Сърчаджиев, Кр. Мирски, М. Бениеш, Г. Каракашев, Н. Илиев, след гледане репетиция на новата постановка на режисьора Кр. Мирски "Ревизор".

Др. Мирски съобщи, че всичко в пиесата е само нахвърлено, още суров вид, което по-нататък ще се разработи. Но в основни линии пиесата е така, както са я видели. Той иска да чуе мнението на Режисьорски съвет.

Др. Масалитинов определя представлението, като формалистично. В него има още и битови неверности.

Др. Сърчаджиев разбира желанието на режисьора да излезе от това, което е правено до сега с "Ревизор", правилно и законно е, но в това си желание той е отишъл до крайност. В желанието си да постигне различие от постановките до сега, е отишъл до замоделни ефекти, в изграждането на образите, в мизансцените и в декора. Например, при гонимата между Добчински и Бобчински е стигнато до пълна крайност и човек преставя да вярва, че това е действителност. Гогол не търпи никакъв тръкаж, какъвто има в постановката на др. Мирски. За него трябва простота. Сцената между дъщерята и майката, като че ли е някаква полова неврастения. Обясняването в любов на дъщерята на стола, който е с гръб към публиката, отиването на канала, въртенето, насам-на-там - всичко това е неестествено. При четенето на писмото има Мейерехолдовско разрешение. В Гогол не се търпи нарочно, формално, безсмислено и изобщо цялата постановка е много претрупана. При сцената със стълбата Бобчински пада много неестествено и цялото внимание на публиката се отклонява и не може да следи текста. Изобщо в пиесата не се чува текста, Гогол не се чувства. Прав е др. Масалитинов, който казва, че нито веднаж не се усмихнал, няма хумор. Струва му се, че др. Мирски трябва да седне и съвсем отначало да почне постановката. В този вид той не може да я приеме. Това е типично формалистична постановка.

Според др. Бениеш не е формалистична постановката на др. Мирски само има много увлечения в разрешаването на декора, мизансцена. Нап. декора в първа картина създава впечатление, че е лека музикална комедия. Всичко е разрешено в лек стил; има преградки, прозорци, перденца, силуети, с изключение на стълбата, която има по-друг стил. ~~Жхдхдхххх~~
~~кхххххх~~ Много от действащите лица говорят не със своя глас, а на някакъв фалцет и в такъв случай може ли този глас да разкрие цялата сложност и разнообразие на образа и дали изпълнителя ще може държи на него.

Началото на пиесата му се струва, че почва много спокойно, като че ли няма такова необикновено събитие, каквото е съобщението. Ст. Савов във първо действие никак не се чува на някои места.

В пиесата има самоцелни неща, несвързани с общия развой на действието, какъвто е например кофата. Във втора картина този ковчег дете постоянно скърца, просто нервира. Правилно е, наистина, може да скърца, но е прекалено.

Но авторът във I картина има и хубави хрумвания - например баничните - това е човечно, убедително. Влизането на Миланов в тази картина не изразява достатъчно неговото душевно състояние. Той трябва да е по-неспокоен, защото знаем, че е избягал от кредиторите си.

Да не се създава такава голяма паника при съобщението, че ще дойде да гостува в къщата на Градоначалника, като че ли става някаква катастрофа.

Когато Хлестаков е пиян, той се клатушка, а у пияните обикновено има стремеж да не се клатушкат. Разказа му по линията на словесното действие е загубен. Той прави твърде много движения. Хубаво хрумване е вземането на органа по стълбите, но много става.

Защо е необходимо Марта Попова така да изговаря "р"?

Наистина се получава голяма суетня, казва др. Мирски, но нали трябва да се види това, което е натрупал Градоначалника от подкупи.

Др. Бениеш продължава. Четвърто действие - вземане на ружвета, трябва да се доработи.

Пето действие, сцената с търговците е добра, но Градоначалникът ги бие прекалено много.

Когато се чете писмото се чувства, че гостите са разположени по искането на режисьора, не е продиктувано от следенето на писмото.

Др. Масалитинов е доволен от четенето на писмото.

Др. Бениеш препоръчва Асен Миланов да говори със собствения си глас. Образите в пиесата сами по себе си са смешни и няма защо актьорите да се правят на смешни.

Препоръчва др. Мирски да пожертвува много от хрумванията си за сметка на яснотата и конкретността в пиесата.

Др. Лилиев се изказа, че всяка комедия предполага преувеличение, но мисли, че др. Мирски е прескочил възможната пределна крайност. Всички действащи лица с изключение на др. Петко Атанасов са прескочили естествената граница. У тях словото на Гогол се изразява в непрекъснат крясък. У Асен Миланов се е превърнало в отделни звуци. У Марта Попова стига до истеричен крясък. Би трябвало цялата поста-

новка да се освободи от това, което я претоварва. Никъде не е почувствувал Гоголевия текст и не е намерил място, където да се засмее. Изглежда, приките на др. Мирски са били насочени към действие, движение, борба с препятствия. А не към това е трябвало да бъде насочено вниманието му.

Много равнодушно предава Градоначалника на другите му гости съобщението за идването на ревизора. В грим и костюм доста от изпълнителите са дадени много карикатурно, а самите образи са достатъчно карикатурни. В постановката го няма Гогол - големия автор.

Стълбата и на него е направила впечатление, но няма защо да го слуша др. Мирски, защото действително се е втълпила на всички една и съща постановка на "Ревизор".

Миланов изпълнява добре ролята на Хлестаков и вън от него не вижда, кой би могъл да се справи с тези трюкове, които режисьора иска от актьора. Наистина, от сцената той не вижда Гогол. Гледането на представлението го поставя в недоумение.

Препоръчва изпълнителите да бъдат подведени към проста, реалистична игра, каквато е играта на др. П. Атанасов.

При лъжата в трето действие вдъхновението, което трябва да има у Асен Миланов е липсвало.

Според др. Каракашев мъчно може да се каже повече от казаното. Като специалист, ще каже за художественото оформяване на пиесата.

Когато са се приемали скиците е имало известни възражения по някои от тях - например стълбата, къщата на Градоначалника, но всичко е останало така, както е било. По повод на това, той предлага да се усъвършенстват някои начини за принципно и сериозно обсъждане на приеманите скици и за конкретни решения.

В първа картина влизането от насрещната врата да се избегне, като се даде парапет там. Влизането от портала е необосновано. Силуетите придават чужд, виенски стил.

При втора картина лявата страна е добре, има доста атмосфера, а дясната е необоснована, отвлеча се само вниманието на публиката. Не е ясно стълбата къде води. От скиците на костюмите всички са били във възторг, а сега се вижда, че не са положени достатъчно грижи, за да се направят така, както са били на скиците. Има доста голяма разлика в костюмите на гостите от тези на главните изпълнители, затова трябва да се измисли нещо, за да станат по-отговарящи на тези на главните изпълнители.

Във втора картина Миланов му харесва, но в трета и четвърта прави много жестове - трябва да ги обуздае.

Марта Попова на някои места вика като истеричка и се получава прекалено преиграване, а после изпада в театрална пустота. С викането си тя просто дразни. Изобщо жените са много лоши. Писмото му харесва и движението на гостите е съвсем оправдано, защото всеки от тях иска да види какво пише. Не намира, че е формалистично разрешено. Формалистично е биенето на търговците. Бягането през парапета е нелогично. Предлагат да се намалят масата и мобилите, за да се открие повече място. Стълбата да остане в полумрак. Във втора картина добре се чуват актьорите, но в другите - съвсем неясно.

Др. Филипов обърна внимание, че се повдигат принципи въпроси.

Съвсем ясно проличават значението и задачите на директора, главния режисьор и главния художник и главно творческото значение на режисьорският съвет.

Какво може той като главен режисьор да помогне примерно на постановката на др. Мирски, когато е повече ангажиран от всеки друг, когато нито знания има повече от др. Мирски, освен да изкаже впечатлението си от виденото. Вижда се, че др. Мирски всичко е преровил, чел, а явно представлението на задоволява.

Др. Зидаров, когато гледал, изпитвал страх. Намира, че това е издевателство над Гогол.

Първо няма Гогол, няма прекрасните му слова, мисли, пословици и колко усилия прави човек, за да чуе това, което актьорите говорят. Бедата не е само в това, но и в декора. Той не е типичен руски. Не е необходимо нито подиума, нито стълбата. У Гогол мизансцените са известни и запечатани, а у нас са променени, само за да не е, както е било.

Словото у актьорите пропада. Марта Попова е ужасна. Защо Мила Падарева прави гротескен образ? Тя е една обикновена провинциална девойка. Мизансцените са самоцелно търсени. Когато майката и бащата са постигнали щастие, затова, че дъщеря им се омъжва за "голям" човек, сядат далеч един от друг.

Основното, което трябва да се поправи, е да се възстанови Гогол и да се помисли над образите. Изграден образ е Петко Атанасов. Добър е Петър Василев. Балабанов ме харесва. Сериозна работа с изграждане образа на Хлестаков. По фигурка Миланов е добре, но трябва да се справи с текста - да подчертава важното от неважното. Сцената с търговците е приемлива, но трябва още да узрее.

Сцената с писмото трябва да се дообмисли.

Смята, че др. Мирски може да се справи с всички тези неща, които са изникнали при постановката.

Беда има и в декора. По отношение на него др. Мирски има страстно увлечение.

Смята, че още не може да се покаже на чужди хора.

Др. Мирски отбеляза, че това, което са видели, не е било във вид на представление. Липсвал е текста на Гогол, понеже не е изработен още, образите също не са дооформени. Тръковете правят впечатление, защото също са още недооформени, неготови. Причина за всичко това, е недостатъчното време, което са имали на разположение. Всичко казано той не отхвърля и не се страхува, че е непоправимо. Всичко е въпрос на работа и като се поработи, ще си дойде на място. На маса работата е вървяла много добре, но после артистите не всичко са възприели. Вина има и у него, но и репетициите, които са имали, не е успял да работи така, както трябва да се работи. Артистите имат вече създадени някои неща, знаят ги, но от смущение или кой знае от какво не ги направиха. Ето нещата, които Мила Падарева прави, са от смущение затова че още е сурово. Всичко е въпрос на още работа и като се поработи достатъчно, ще си дойде всичко на място. Актьорите не спазват мизансцените. Колкото за декора, декора на МХАТ не по-малко е претрупан. От мебелите не може нищо да се махне. Решетката и стълбата са характерни за руската действителност. Спокойното начало - това е организирано подготвяне за посрещане на ревизора. Присизнасяните така на "р", че се изхвърли. Твърде естествено е, когато се нахвърлят 15 души върху някого, да стъпи дори и на масата - реалистично и правилно е, но ако трябва, ще го съкрати. Красъците ще се махнат. Всички забележки, които са били казани, е записал, и ще ги махне.

Решение: Да се направят поправките и тогава да се види и другия Хлестаков. Да бъде извикан Рачко Ябанджиев и му се каже за репетициите.